

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

mun. Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CENTRAL

leșire Nr. 5-14-4452
"28" 07 2022

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 2, MD-2004

Judecătoria Chișinău, sediul central, mun. Chișinău, str. N. Zelinski 13, bir. 14 (Judecător Fondos-Frațman Mariana), Vă expediază, în vederea examinării, sesizarea depusă de către avocatul Iosip Andrei în interesele lichidatorului SRL "Central House", în procedura falimentului, Timotin Veaceslav privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (5) lit. h) și art. 68 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012.

Anexe:

1. sesizarea depusă de avocatul Iosip Andrei în interesele lichidatorului SRL "Central House", în procedura falimentului, Timotin Veaceslav – 10 file.
2. copia încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-189/20 din 08 iulie 2022 – 3 file.

Președintele interimar
al Judecătoriei Chișinău,

Șova Nicolae

11:00
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1309
"03" 08 2022

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a art. 5 (5) lit. h) și art. 68 alin. (10) din Legea insolvențării nr. 149/2012

08 iulie 2022

A - AUTORUL EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

A.2. Persoană juridică

1. Denumire și sediu: SRL „Central House” în procedură de faliment
Mun. Chișinău, str. M. Varlaam, 58
2. Numărul și data înregistrării: IDNO 1011600016969
3. Numele administratorului: Veaceslav TIMOTIN, lichidator
5. Reprezentant: Avocat Andrei Iosip
6. Adresa reprezentantului:

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

La 21 mai 2020 debitorul SRL „Central House”, reprezentată de administratorul Perciun Vitalie, a înaintat în instanța de insolvabilitate o cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față sine, fiind invocată incapacitatea de plată a societății.

La 26 mai 2020 creditorul SRL „Central Group”, reprezentată de administratorul Perciun Vitalie, acționând prin intermediul avocatului Ion Dorogoi, s-a alăturat la cererea introductivă a SRL „Central House” privind intentarea procesului de insolvabilitate față de sine, invocând un drept de creanță în sumă de 5 406 131,95 lei precum și incapacitatea de plată a debitorului SRL „Central House”.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 10 iunie 2020 s-a admis cererea introductivă înaintată de debitorul SRL „Central House” și cererea de alăturare la cererea introductivă a creditorului SRL „Central Group”. S-a constatat insolvabilitatea debitorului și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de debitorul SRL „Central House”, identificat prin numărul de identificare de stat și codul fiscal 1011600016969, cu sediul în mun. Chișinău, sec. Centru, str. Mitropolit Varlaam, 58. S-a înlăturat debitorul de la administrarea întreprinderii și s-a desemnat în calitate de administrator al insolvabilității SRL „Central House” – Crețu Adriana, deținătoarea autorizației nr. 190 din 23 februarie 2015.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 09 decembrie 2020 s-a desemnat în calitate de loțiitor al administratorului insolvabilității SRL „Central House”, Crețu Adriana – administratorul autorizat Veaceslav Timotin, deținătorul autorizației nr. 4 din 12 ianuarie 2015, pe perioada în care Crețu Adriana nu își poate exercita atribuțiile de administrator al insolvabilității SRL „Central House”.

La data de 08 februarie 2022, de către instanța de insolvabilitate, a fost emisă Încheierea nr. 21-189/20, aceasta fiind fără drept de recurs, prin care a fost dispusă continuarea procedurii de insolvabilitate și intrarea în faliment, cu dizolvarea societății cu răspundere limitată „Central House”, c/f 1011600016969, cu sediul: mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam, 58. A fost desemnat în calitate de lichidator al societății cu răspundere limitată „Central House” în procedura falimentului, administratorul autorizat Timotin Veaceslav, deținătorul autorizației nr. 4 din 14 ianuarie 2015 eliberată de Ministerul Justiției al RM, cu stabilirea atribuțiilor acestuia, în conformitate cu art. 63-73 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. A fost autorizat lichidatorul Timotin Veaceslav de a începe procedurile de valorificare și lichidare a masei debitoare.

În același timp, la data de 10.09.2021, în adresa administratorului autorizat Timotin Veaceslav, loțiitor al administratorului insolvabilității SRL „Central House”-Crețu Adriana, a parvenit cererea lui Grigoreț Viorel cu privire la documentarea subrogării acestuia în drepturile de creanță ale creditorului cedent SRL „Central Group” pe care cesionarul le-ar fi dobândit la rîndul său de la cedentul Casa Națională de Asigurări Sociale.

Grigoreț Viorel a menționat că la 01.09.2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a cedat drepturile sale de creanță în mărime de 88 203,66 lei, deținute față de debitorul SRL „Central House”, către cesionarul SRL „Central Group”. Totodată, Grigoreț Viorel a precizat că la 02.09.2021 SRL „Central Group” a cedat către dînsul drepturile de creanță în valoare de 88 203,66 lei (transmisie de către Casa Națională de Asigurări Sociale).

Astfel, Grigoreț Viorel a solicitat loțiitorului administratorului SRL „Central House”, Veaceslav Timotin, să documenteze subrogarea lui Grigoreț Viorel în drepturile de creanță ale SRL „Central Group” precum și să fie înscris în tabelul definitiv al creanțelor față de patrimoniul SRL „Central House” cu creanța în valoare de 88 203,66 lei.

Examinînd cererea lui Grigoreț Viorel, loțiitorul administratorului insolvabilității SRL „Central House” a ajuns la concluzia că aceasta urmează a fi respinsă. Or, conform prevederilor art. 44 din Legea

insolvabilității ... cesionarul solicită, în termen de 5 zile de la cesiune, ca administratorul insolvabilității să documenteze subrogarea în drepturi, iar administratorul insolvabilității înscrie creditorul cesionar în tabelul creanțelor în termen de 5 zile de la primirea solicitării, cu informarea ulterioară a instanței de insolvabilitate, fără întârzieri nejustificate.

De asemenea, potrivit prevederile art. 53 (3) Legea insolvabilității, îndreptățit să participe la procedurile de insolvabilitate acel creditor care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor [...].

În aceste condiții, Grigoreț Vitalie solicită de a fi subrogat în drepturile de creanțe ale unei persoane care nu deține calitatea de creditor al SRL „Central House”, or aceasta nu este înscrisă în tabelul definitiv al creanțelor față de patrimoniul SRL „Central House”.

Nefiind de acord cu refuzul lichidatorului, Grigoreț Vitalie a depus la 18.02.2022 contestație împotriva măsurilor administratorului insolvabilității, invocând prevederile art. 44 și 68 (10) din Legea insolvabilității.

OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta solicit verificarea corespunderii constituționalității prevederilor art. 5 (5) lit. h) și art. 68 (10) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, în opinia autorului acesta fiind contrar prevederilor art. 20, 23, 26, 54 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, art. 14 din Pactul cu privire la drepturile civile și politice, din motiv că normele sunt contradictorii precum și pentru faptul că legiuitorul nu a prevăzut un termen de prescripție, nesusceptibil de arbitrar, în interiorul căruia reprezentantul debitorului și oricare creditor este în drept să conteste măsurile administratorului insolvabilității/lichidatorului.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

CADRUL NORMATIV PERTINENT

Prevederile relevante ale Constituției:

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7. Constituția, Legea supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...].

Articolul 54. Restriângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masa și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 6 CEDO. Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

Prevederi relevante ale Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat prin hotărîrea Parlamentului nr. 217-XII din 28.07.1990

1. Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă asupra contestărilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

Prevederi relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012

Articolul 5. Competența instanței de insolvență

(5) lit. h) Principalele competențe ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sînt soluționarea contestațiilor debitorului, ale comitetului creditorilor ori ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul provizoriu, de administratorul insolvenței/lichidator;

Articolul 53. Reprezentarea drepturilor creditorilor

(1) În cadrul derulării procedurilor de insolvență, interesele tuturor creditorilor sînt reprezentate de adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, instituite în baza prezentei legi.

(2) Toate acțiunile împotriva debitorului sînt exercitate în numele creditorilor de către adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, cu excepția cazurilor în care prezenta lege prevede în mod expres exercitarea dreptului de către creditor în mod individual.

(3) Îndreptățit să participe la procedurile de insolvență este acel creditor care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor și care are dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, inclusiv asupra unui plan de restructurare, de a fi desemnat în calitate de membru al comitetului creditorilor, de a participa la distribuțiile de fonduri rezultate din restructurarea debitorului sau din lichidarea masei debitoare, de a fi informat sau notificat cu privire la desfășurarea procedurilor și de a participa la orice altă procedură reglementată de prezenta lege.

Articolul 68. Exercițarea de către administrator/lichidator a atribuțiilor

(10) Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvență va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, avînd dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.

E. Argumentarea pretenției încălcării a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Potrivit prevederilor art. 5 (5) lit. h) din Legea insolvenței, una din competențele exclusive ale instanței de insolvență este soluționarea contestațiilor debitorului, ale comitetului creditorilor ori ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul provizoriu, de administratorul insolvenței/lichidator.

Totodată, art. 68 (10) din Legea insolvenței prevede că reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolvență va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, avînd dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.

Conform prevederilor art. 53 (3) Legea insolvenței, îndreptățit să participe la procedurile de insolvență este acel creditor care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor și care are dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, inclusiv asupra unui plan de restructurare, de a fi desemnat în calitate de membru al comitetului creditorilor, de a participa la distribuțiile de fonduri rezultate din restructurarea debitorului sau din lichidarea masei debitoare, de a fi informat sau notificat cu privire la desfășurarea procedurilor și de a participa la orice altă procedură reglementată de prezenta lege.

Astfel, în accepțiunea prevederilor art. 68 (10) din Legea insolvenței este în drept să conteste măsurile administratorului insolvenței/lichidatorului doar reprezentantul debitorului și orice creditor (*persoana care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanțelor prin includerea în tabelul definitiv al creanțelor*).

În același timp, art. 5 alin. (5) lit. h) din Legea insolvenței statuează că instanța de insolvență este competentă să examineze contestațiile depuse împotriva acțiunilor administratorului insolvenței/lichidatorului înaintate de către orice persoană interesată.

Astfel, coroborând normele de drept enunțate supra, se constată caracterul contradictoriu dintre sintagma de la art. 68 (10) „reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator” și sintagma de la art. 5 (5) lit. h) Legea insolvenței – „ale oricărei persoane interesate împotriva măsurilor luate de administratorul provizoriu, de administratorul insolvenței/lichidator”.

Deopotrivă cu criticile de neconstituționalitate enunțate supra, învederez și faptul că art. 68 (10) din Legea insolvenței nu instituie un termen de prescripție pentru contestarea măsurilor administratorului insolvenței/lichidatorului, astfel subiecții precizați pot înainta o asemenea contestație de la întreprinderea măsurii și pînă la pronunțarea hotărîrii de încetare a procedurii de insolvență.

Respectiv, în lipsa instituirii unui termen de prescripție, desfășurarea procedurii de insolvență este afectată de posibilitatea depunerii și admiterii unei contestații împotriva măsurii administratorului insolvenței/lichidatorului după o perioadă excesiv de îndelungată și nejustificată. Totodată, admiterea unei cereri de contestare a măsurii administratorului insolvenței/lichidatorului, cu anularea acesteia după o perioadă nejustificat de îndelungată, poate avea consecințe negative atît asupra intereselor debitorului cît și creditorilor sau poate duce la imposibilitate repunerii părților în situația de pînă la întreprinderea măsurii.

Așadar, considerăm că legiuitorul, conform cu principiul asigurării dreptului de acces liber la justiție, pe lîngă faptul că este obligat să adopte legi suficient de clare urmează să prescrie cu precizie și termenele de prescripție în care justițiabilii își pot exercita drepturile procesuale.

În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținînd cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului.

Raportînd cele prezentate mai sus la speța de față, constatăm că legiuitorul și-a respectat numai din punct de vedere formal competența constituțională de a legifera măsuri care să permită accesul la justiție în ceea ce privește contestarea măsurilor administratorului insolvenței/lichidatorului, stabilind posibilitatea ca reprezentantul debitorului și oricare dintre creditorii să poată face contestație împotriva măsurilor luate de administratorul insolvenței/lichidator, fără însă a preciza, în mod concret, un termen de prescripție, nesusceptibil de arbitrar, în interiorul căruia justițiabilii ar urma să depună contestația respectivă.

Astfel, instituirea unui termen de prescripție se impune pentru a nu admite arbitrariul dar și pentru a eficientiza mersul procedurilor de insolvență.

Consider că prevederile contestate prin prezenta contravin următoarelor prevederi din Constituția Republicii Moldova:

Art. 4 din Constituția Republicii Moldova – „dispozițiile constituționale privind drepturile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Art. 7 din Constituția Republicii Moldova – „Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Art. 20 (1) din Constituția Republicii Moldova – „orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime”.

Art. 23 Constituția Republicii Moldova – „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și actele normative.”

Art. 24 (1) Constituția Republicii Moldova – „Dreptul la apărare este garantat”.

Art. 54 (1) Constituția Republicii Moldova – „... în Republica Moldova nu pot fi aplicate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și ale cetățeanului”.

Argumentăm aceste afirmații prin următoarele elemente de fapt și de drept.

Principiul statului de drept, consfințit în art. 1 din Constituție, garantează o justiție echitabilă, fapt ce impune obligația de a supraveghea, în permanență, în ce măsură normele materiale și procesuale corespund prevederilor constituționale. Prin urmare, asigurarea aplicării uniforme a normelor civile și de procedură civilă este un deziderat firesc al oricărui sistem judiciar democratic. Colaborarea dintre doctrină și jurisprudență este un proces evident și inevitabil pentru identificarea soluțiilor optime, ce au ca obiectiv drepturile omului.

În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

În hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 6 martie 2018, Curtea a reținut că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Condiția previzibilității legii este îndeplinită atunci când persoana poate prevedea – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care o conduită le poate implica (Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, § 40; Khodorkovskiy și Lebedev v. Rusia [nr. 2], 14 ianuarie 2020, § 570).

Totodată, o normă corespunde exigenței previzibilității atunci când oferă o măsură de protecție împotriva imixtiunilor arbitrare din partea autorităților publice (*Centro Europa 7 S.r.l. și Di Stefano v. Italia* [MC], 7 iunie 2012, § 143, și *Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 70).

De asemenea, o lege care le conferă autorităților publice o putere discreționară trebuie să indice întinderea acesteia, deși procedurile și condițiile detaliate care trebuie respectate pot să nu fie încorporate în norme de drept material (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 70). Totodată, o putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61; HCC nr. 6 din 19 martie 2019, § 38).

La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte și principiul coerenței (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 6 din 19 martie 2019, § 40).

Astfel, legea trebuie să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, care generează incertitudine și insecuritate juridică. În procesul de legiferare

este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative (HCC nr. 2 din 30 ianuarie 2018, § 45).

La caz observăm că normele instituite la art. 5 (5) lit. h) și art. 68 (10) din Legea insolvenței, deși reglementează ambele instituția contestării măsurilor administratorului insolvenței/lichidatorului, sunt contradictorii în partea subiecților abilitați cu acest drept.

Aici mai observăm că pe lângă faptul că norma de la art. 68 (10) Legea insolvenței intră în contradicție cu norma de la art. 5 (5) lit. h) din Legea insolvenței, aceasta nu prevede un termen de prescripție în interiorul căruia subiecții sunt în drept să înainteze în instanța de insolvență contestația împotriva măsurilor administratorului insolvenței/lichidatorului.

Lipsa instituirii de către legislator a unui termen de prescripție atentează asupra stabilității raporturilor juridice și este contrar dreptului la un proces echitabil.

În hotărârea nr. 16/1998, Curtea Constituțională a menționat că "pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile... Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. O clauză exhaustivă în această privință conține art. 6 pct. 1 paragraf. 2.

În acest caz, ingerința admisă în drepturile participanților la procesul de insolvență este inadmisibilă și lipsită de proporționalitate dar în același timp discriminatorie, respectiv nu poate fi tolerată de către Înalta Curte.

Deducem de aici că, din perspectiva principiului efectivității și în măsura în care principiul securității juridice constituie un principiu care se află la baza sistemului jurisdicțional național și acesta o impune, este în principiu admisibil ca acțiunile întemeiate pe Legea insolvenței să fie limitate temporal. Termenele impuse în această privință trebuie să fie, prin utilizarea formulării utilizate de Curte în jurisprudența sa, „rezonabile”, ceea ce se traduce prin faptul că ele nu fac practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite lege. Astfel, legiuitorul trebuie să prevadă un termen de prescripție în interiorul căruia să poată fi contestate măsurile administratorului insolvenței/lichidatorului.

Pentru a stabili un termen de prescripție, împreună cu toate modalitățile pertinente, care să respecte principiul efectivității, trebuie să se țină seama de faptul că termenele de prescripție și modalitățile de aplicare a acestora trebuie adaptate la specificitatea domeniului vizat pentru a nu anula deplina efectivitate a dispozițiilor relevante ale normelor specificate în Legea insolvenței.

Astfel, Legea insolvenței are o aplicare succesivă, respectiv lipsa instituirii unor termene de prescripție clare afectează buna desfășurare a procesului de insolvență.

Principiul accesului liber la justiție urmează a fi privit nu doar ca o garanție fundamentală pentru exercitarea efectivă a drepturilor și libertăților persoanei, ci și ca o normă imperativă chemată să dea sens noțiunii de "stat de drept". Or, conform art.1 alin.(3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Cu titlu de drept comparat, enunțăm că art. 59 alin. 5 și 6 din Legea României nr. 85/2014 prevede expres că măsurile luate de administratorul judiciar pot fi contestate de debitorul persoană fizică, administratorul special al debitorului persoană juridică, oricare dintre creditori, precum și de orice altă persoană interesată, în termen de 7 zile de la data publicării în Buletinul procedurilor de insolvență.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

16. Nu sunt.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte

Locul: Chișinău

Data: 08 iulie 2022

Avocat Andrei IOSIP

ÎNCHEIERE

08 iulie 2022

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul central)
Instanța compusă din:
Președintele de ședință, judecător
Grefierul

Mariana Fondos-Frațman
Vladislav Blaga

examinînd în ședință cererea avocatului Iosip Andrei acționînd în interesul lichidatorului SRL „Central House” în procedura falimentului Timotin Veaceslav de ridicare a excepției de neconstituționalitate la contestația depusă de Grigoreț Viorel împotriva refuzului administratorului SRL „Central House” Timotin Veaceslav de a admite substituirea creditorilor,

A C O N S T A T A T :

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul central) se află spre examinare cauza de insolabilitate intentată în privința societății cu răspundere limitată „Central House” în procedura falimentului (în continuare SRL „Central House” în procedura falimentului).

La 18 februarie 2022, Grigoreț Viorel a depus contestație împotriva refuzului locțiitorului administratorului insolabilității SRL „Central House” Timotin Veaceslav de a satisface cererea de substituire a creditorului Grigoreț Viorel din 16.09.2021 (f.d. 182, vol. IX).

În motivarea contestației a menționat că la data de 03 iulie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a RM a depus o cerere de validare a creanțelor față de SRL „Central House” în cuantum de 88 203,66 lei, creanță ce a fost validată de către instanța de insolabilitate.

La data de 01.09.2021 în urma semnării contractului de cesiune a creanțelor nr. 1421-09/21, Casa Națională de Asigurări Sociale a cesionat persoanei juridice SRL „Central Group” dreptul de a încasa creanța sa de la SRL „Central House” în sumă de 88 203,66 lei și din momentul semnării contractului de cesiune a creanțelor nr. 1421-09/21 din 01.09.2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a fost substituită cu SRL „Central Group” în limita sumei cesionate.

Ulterior la data de 02.09.2021 în urma semnării contractului de cesiune a creanțelor SRL „Central Group” a cesionat persoanei Grigoreț Viorel dreptul de a încasa creanța sa de la SRL „Central House” suma de 88 203,66 lei și din momentul semnării contractului de cesiune a creanțelor din 02.09.2021 SRL „Central Group” a fost substituit de Grigoreț Viorel.

Astfel la data de 09.09.2021, a depus la Judecătoria Chișinău sediul central o cerere privind substituirea creditorului prin care s-a solicitat administratorului SRL „Central House” Cretu Adriana:

- admiterea cererii;
- documentarea subrogării în drepturi și înscrierea fără întârziere a creditorului Grigoreț Viorel în tabelul creanțelor SRL „Central House” și informarea ulterioară a instanței de insolabilitate;

- substituirea în tabelul definitiv al creanțelor al debitorului SRL „Central House” a fostului creditor cu nou creditor Grigoreț Viorel cu creanța chirografară de rangul III în valoare de 84 000 lei și creanța chirografară de rangul VI în valoare de 4 203,66 lei față de SRL „Central House”.

Relevă că în urma analizei înscrisurilor prezentate dar și a prevederilor legii insolabilității locțiitorul administratorului insolabilității SRL „Central House” Timotin Veaceslav a conchis despre imposibilitatea documentării subrogării în drepturi și înscrierea lui Grigoreț Viorel în tabelul de creanțe al SRL „Central House”.

În susținerea soluției, locțiitorul administratorului insolabilității a menționat că contrar prevederilor art. 44 a legii insolabilității cesionarul nu a notificat administratorul insolabilității

în termen de 5 zile de la cesiune ca să fie documentată subrogarea în drepturi și să fie înscris în tabelul creanțelor față de patrimoniul SRL „Central House”.

Consideră refuzul locțiitorului administratorului insolvenței ca unul neîntemeiat și ilegal. Or, în temeiul art. 44 a legii insolvenței, în cazul cesiunii creanței, natura și rangul creanței nu se modifică. Cesionarul solicită, în termen de 5 zile de la cesiune, ca administratorul insolvenței să documenteze subrogarea în drepturi, iar administratorul insolvenței înscrie creditorul cesionar în tabelul creanțelor în termen de 5 zile de la primirea solicitării, cu informarea ulterioară a instanței de insolvență, fără întâzieri nejustificate.

Consideră Grigoreț Viorel că norma citată nu conține vre-o mențiune precum că în cazul depășirii termenului de 5 zile pentru notificarea cesiunii administratorului insolvenței sancțiunea ar fi neadmiterea acesteia și neînscrisura creditorului cesionar în tabelul creanțelor.

În temeiul art. 68 alin. (10) a Legii insolvenței, solicită Grigoreț Viorel de a constata că fiind neîntemeiat refuzul locțiitorului administratorului insolvenței de a satisface cererea lui Grigoreț Veaceslav; anularea refuzului și admiterea cererii de substituție a creditorului CNAS cu noul creditor Grigoreț Viorel la data de 07.09.2021 cu obligarea lichidatorului să documenteze subrogarea în drepturi și să înscrie noul creditor.

În ședința de judecată din 08 iulie 2022, avocatul lichidatorului SRL „Central House” în procedura falimentului Timotin Veaceslav - Iosip Andrei a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (5) lit. h) și art. 68 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în sensul corespunderii acestora cu articolele 20, 23, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

În motivarea cererii respective, a indicat că normele enunțate sunt în contradictorii precum și pentru faptul că legiuitorul nu a prevăzut un termen de prescripție, nesusceptibil de arbitrar, în interiorul căruia reprezentantul debitorului și oricare creditor este în drept să conteste măsurile administratorului insolvenței/lichidatorului.

Reprezentantul debitorului Perciun Vitalie a solicitat respingerea acesteia.

Studiind cererea depusă de către reprezentantul lichidatorului debitorului insolvent avocatul Iosip Andrei, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): “[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie

singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale”.

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a statuat că: ” [...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82”.

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității art.1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 care vine în contradicție cu prevederile art. 5 alin. (5) lit. h) și art. 68 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în sensul corespunderii acestora cu articolele 20, 23, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Ținând cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

În temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) Constituție, art. 12¹ alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța de insolvență,

D I S P U N E:

Se admite cererea avocatului Iosip Andrei acționând în interesul lichidatorului SRL „Central House” în procedura falimentului Timotin Veaceslav de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (5) lit. h) și art. 68 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în sensul corespunderii acestora cu articolele 20, 23, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (5) lit. h) și art. 68 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în sensul corespunderii acestora cu articolele 20, 23, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Mariana Fondos-Frațman